

Eko-maktablar dasturi

Barqarorlikka yo'naltirilgan qadam-baqadam yashil qo'llanma

7 qadam

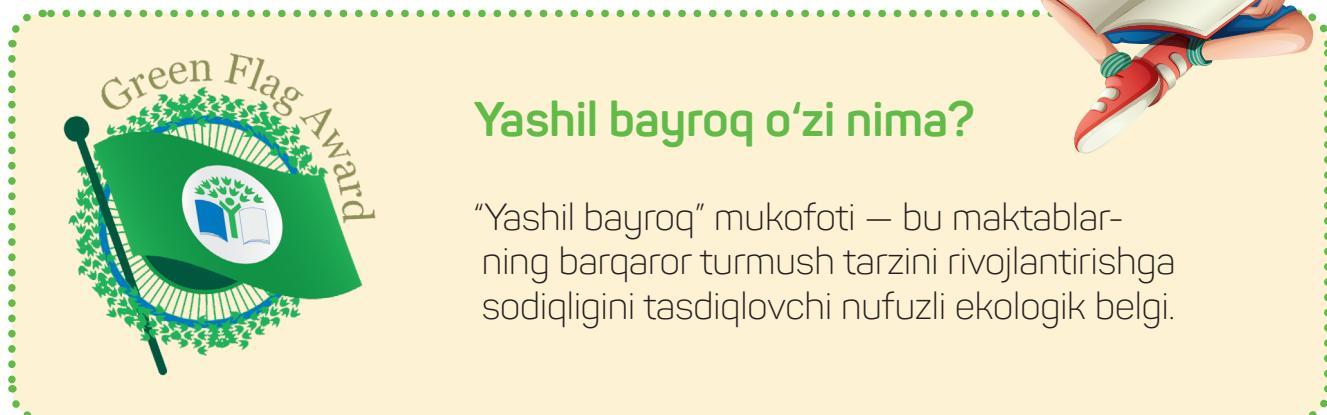
Mundarija

Kirish: Eko-maktablar dasturi o'zi nima?	2
1-qadam: Ekologik qo'mitani tuzish	8
2-qadam: Barqarorlikning ekologik auditi	12
3-qadam: Harakatlar rejasini ishlab chiqish	17
4-qadam: Monitoring va baholash	21
5-qadam: O'quv rejasiga bog'lash	25
6-qadam: Xabardor qilish va jalb etish	30
7-qadam: Ekologik kodeksni shakllantirish	35

Kirish: Eko-maktablar dasturi o‘zi nima?

Eko-maktablar dasturi o‘quvchilarni o‘z maktablarida va o‘z jamoat-chiligidagi atrof-muhitga oid qarorlarni qabul qilishda va harakatlarni amalga oshirishda faol rol o‘ynash imkoniyatini yaratish uchun butun mакtabni ushbu maqsad sari safarbar etishga qaratilgan. Ushbu maqsadga muvaffaqiyatli erishgan maktablarga “Yashil bayroq” maxsus mukofoti beriladi!

Yashil bayroq o‘zi nima?

“Yashil bayroq” mukofoti – bu maktablarning barqaror turmush tarzini rivojlantirishga sodiqligini tasdiqlovchi nufuzli ekologik belgi.

Ekologik Ta’lim Fondi (ETF)

ETF – barqaror rivojlanishga ko‘maklashuvchi nodavlat notijorat tashkiloti. Eko-maktablar dasturi dan tashqari, ETF odamlarni dunyoning barqaror fuqarolari bo‘lishiga imkon berish uchun yana 4 ta dasturni amalga oshiradi.

MASLAHAT: 7 ta qadam haqida to’la-qonli tasavvurga ega bo‘lish uchun hujjatni kamida bir marta o‘qib chiqing va ushbu qadamlarni o‘zingiz qanday tashkil qilishingiz mumkinligi haqida yaxshiroq o‘ylab ko‘ring, chunki bu amallarni ketma-ket bajarish shart emas.

Shuningdek, siz o‘zingizning faoliyatiningizni istalgan vaqtida, yil davomida to’ldiringiz mumkin! Hujjatlarni, rasmlarni yuklang va vaqtiga bilan (har oyda / har uch oyda) o‘z yutuqlaringizni saqlab turing, shunda siz mukofot olishga ariza berish kerak bo‘lgan vaqtida shoshib qolmaysiz. Ariza berish imkoniyati yiliga ikki marta beriladi.

Nega aynan Eko-maktablar dasturi?

Eko-maktablar dasturi sizning maktabingiz jamoatchiligi-ning hayot sifatini quyidagi yo'llar bilan takomillashtirish imkoniyatidir:

O'quvchilarga o'z fikrini bildirishga imkoniyat berish

Maktablardagi ichki muhitni yaxshilash bo'yicha tegishli maqsadlarni belgilash

Ushbu maqsadlarga erishish uchun maktab resurslariga muvofiq rejani ishlab chiqish va amalga oshirish

Maktab jamoatchililingining kundalik faoliyatiga o'quv dasturlarini bog'lash

Maktabingizda va uning atrofidagi jamoatchilikda jamoaviy ishlarni rivojlantirish

Tajriba va malaka almashish orqali xalqaro va mahalliy maktablar bilan hamkorlik qilish

Eko-maktablar dasturi qanday ishlaydi?

Eko-maktablar dasturi o'quvchilarda atrof-muhitga mas'uliyat hissini butun maktab yondashuvini qo'llash yo'li bilan rivojlantirishga quyidagi harakatlар orqali intiladi:

Asosan, maktabni rivojlantirish rejasiga chambar-chas bog'langan maktab atrof-muhit siyosati orqali.

Asosiy maqsad – maktabning kundalik funksiyalariga barqaror odatlarni, o'quvchilarga ekologik asoslangan qaror qabul qilishni o'rgatish orqali maktabga ekologik etikani singdirishdir. Maktab ushbu maqsadga erishganligi isbotlanganda, u eko-maktablarning oliy mukofotiga sazovor bo'ladi.

Maktabning atrof-muhit siyosati nima?

Maktab atrof-muhit siyosati deganda maktabning atrof-muhitga oid qonunlar, qoidalar va boshqa siyosiy mexanizmlariga bo'lgan mas'uliyati tushuniladi.

Eko-maktablar Sizga qanday foyda keltiradi?

Eko-maktablar – kompleks dastur. U o'quvchilar, o'qituvchilar, ma'muriy xodimlar, o'qituvchi bo'lмаган xodimlar, ota-onalar va mahalliy jamoatchilikni o'z ichiga olgan ekologik ongi va harakatlarni mакtab hayoti va madaniyatining ajralmas qismiga aylantirishga intiladi. Eko-maktablar sinfdan tashqari ta'limni kengaytirish va atrof-muhitga mas'uliyatli munosabat bildirish va majburiyatlarni ado etishni rivojlantirish maqsadida ham sinf ichida, ham sinf tashqarisida, keng jamoatchilikda ham ish olib borishadi.

U xoh davlat, xususiy, nizom asosida qurilgan, magnit maktabi yoki uy maktabi bo'lشidan qat'i nazar, eko-maktablar dasturi ijobjiy natijalar beradi. Maktablarimiz faol va g'ayratli, o'quvchilarimiz esa ekologik ongini rivojlantirib, amaliy, tajribaviy va loyihaviy ta'lim orqali mакtab binolari va maydonlarini haqiqiy o'quv laboratoriyalara aylantirishadi.

Maktab va maktabga tutash hududga sarflanadigan xarajatlarini tejashdan tashqari, eko-maktablar o'quvchilarning bilimlari va sog'lig'iga ham ijobjiy ta'sir ko'rsatadi. Jumladan, turli davlatlarda dastur natijasida quyidagi ijobjiy holatlar qayd etilgan:

- **O'quvchilar faolligining o'sishi**
- **O'qish qobiliyatining yaxshilanishi**
- **Matematikadan bilimlar yaxshilanishi**
- **Ilmiy tushunchalarni yaxshiroq anglashi**
- **Texnologiya va muhandislik bilimlarining ortishi**
- **Ilmiy va tabiat tadbiralarida ishtirok etishning o'sishi**
- **Maktab davomati yaxshilanishi**
- **O'quvchilar / xodimlarning jismoniy faolligi o'sishi**

Shunday qilib, sizning maktabingiz eko-maktabga aylanishini xohlaysizmi?

Quyida birinchi bosqichga o'tishdan oldin bajarishingiz kerak bo'lgan MUHIM mezonlardan ba'zilari keltirilgan!

Iltimos, tayyor ekanligingizni ko'rsatish uchun quyidagi ro'yxatni to'ldiring! Yonidagi aylanachalarni belgilang.

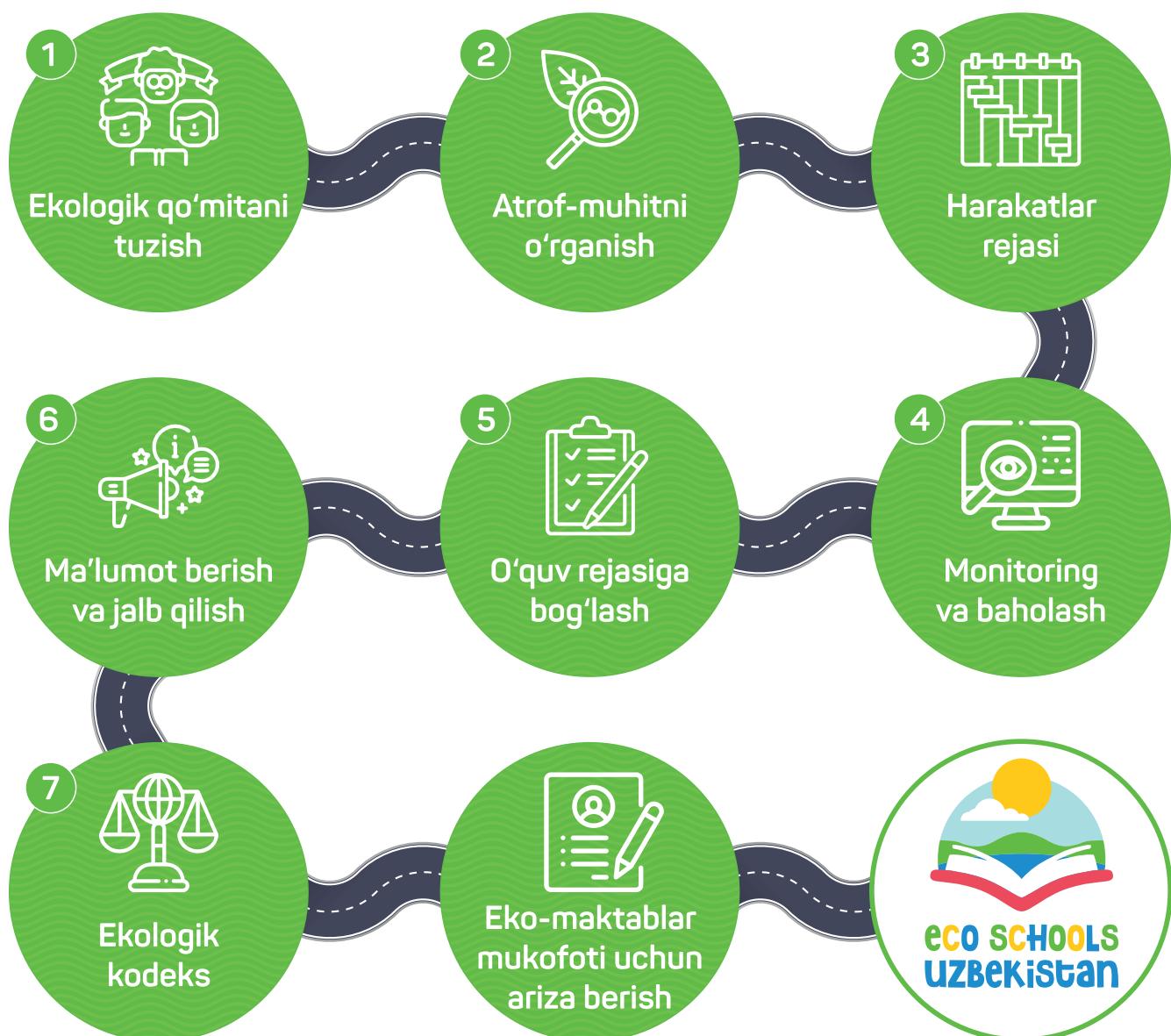

- Maktab**
- Sizning maktab direktoringiz dasturni amalga oshirishga ROZI BO'LISHI kerak. Bu degani, u ro'yxatdan o'tish varag'iga imzo qo'yishi va muhr bosishi talab qilinadi!**
- O'quvchilarni dastur yuzasidan qaror qabul qilish, uni amalga oshirish va nazorat qilish bosqichlariga faol jalb qilishga ijobiy munosabat bildirish.**
- Dasturda butun maktab jamoatchiligi, shu jumladan ma'muriyat xodimlari ham faol ishtirok etishi kerak.**
- Maktabingiz jamoatchiligi maktabni yaxshilash uchun uzoq muddatli rejalar bilan shug'ullanishga qat'iy intilishi va tayyor bo'lishi kerak.**

Ajoyib, ro'yxat to'ldirildi!

Eko-maktab sifatida ro'yxatdan o'tganingizdan so'ng, keyingi harakatingiz ushbu 7 ta oddiy bosqichni bajarishdir!

EKO-MAKTAB SARI YETTI QADAM JARAYONINING METODOLOGIYASI

I-qadam: Ekologik qo'mitani tuzish

Qo'mitaning vazifalari

Maktab jamoatchiligi
ning ekologik muam-
molarini hal qiladigan
maktab ekologik
siyosatini ishlab chi-
qish, amalga oshirish
va nazorat qilish

Qarorlar qabul qilish
jarayonida maktab
jamoatchiligining
barcha vakillari man-
faatlari ifodalananishini
ta'minlash

Butun maktab ja-
moatchiligi bilan
yetarli darajada
aloqalarni o'rnatish,
dastur butun maktab
miqyosida amalga
oshirilayotganligiga
amin bo'lish

Dasturni maktabni
rivojlantirish rejasи va
mahalliy jamoatchilik-
ning 21 ta tashabbusi
bilan birlashtirish

Qo'mita tarkibini belgilash har bir maktabning o'ziga bog'liq. Odatda qo'mita quyi-
dagilarni o'z ichiga olishi kerak (tavsiya qilinadi):

Maktab direktori

Ota-onalar

O'quvchilar

O'qituvchilar

Maktab
ma'muriyati a'zosi

Mahalla yig'ini
vakili

O'qituvchi bo'lмаган
xodimlar

Sizning qo'mitangiz yuqoridaidan biroz boshqacha ko'rinishda bo'lishi ham mumkin!

MASLAHAT: Yashil klub, tabiat havaskorlari, ilmiy klub yoki hattoki skautlar jamoasi
Eko-qo'mitani tashkil qilish uchun ajoyib boshlang'ich nuqtalardir.

Eslatma:

1. Maktab eko-qo'mitasida yetarli miqdordagi shaxslar bo'lishi kerak, ammo juda ko'p bo'lmasligi shart! Esingizda bo'lsin, odam ko'pchilik bo'lsa, ish samaradorligiga zarar keltirishi mumkin!
2. Muayyan ishlarni bajarish uchun qo'mitaga qo'shimcha a'zolar kerak bo'lishi mumkin.
3. O'quvchilar qo'mitada to'g'ri vakillik qilishlari kerak va eng munosib nomzodlar nima uchun ular qo'mitada ko'ngilli ekanliklarini tushuntirgandan so'ng, eng yaxshisi maktab yig'ilishi paytida tengdoshlari tomonidan tanlanishi kerak.
4. Maktab tadbirlari davomida maktab eko-qo'mitasining tashkil etilganligini nishonlash – bu maktab jamoatchiligining dasturga bo'lgan qiziqishini uyg'otishning yaxshi bir usulidir. Bunday tadbir davomida direktor o'quvchilarning ruhini ko'tarish maqsadida a'zolik guvohnomalarini topshirishi mumkin!

Tavsiyalar:

1. Maktab eko-qo'mitasi yig'ilishlari yiliga kamida to'rt marta tashkil etilishi kerak. Ammo dasturning dastlabki bosqichlarida yig'ilishlar tez-tez bo'lib turishi kuzatilishi mumkin.
2. Yig'ilish bayonlari saqlanib turilishi (xabarnoma bannerida, axborot byulletenida yoki veb-saytda yoki boshqa yo'l bilan) va maktab jamoatchiligining qolgan qismiga (shu jumladan Maktab kengashi / Direktorlar kengashiga) va undan ham yaxshiroq, mahalliy aholiga yetkazilishi kerak.
3. O'quvchilar ommaviy yig'ilishlarni boshqarishning ba'zi jihatlari (masalan, yig'ilishlar bayonini yuritish va muloqot qilish) uchun mas'uliyatni o'z zimmalariga olishlari kerak (yoshi katta qo'mita a'zolari yordamida).

Tabriklaymiz!

Siz 1-qadamingizni bajardingiz! Keyingi qadamda maktabingizni baholashingiz kerak!

Mukofotlash mezonlari

Eko-qo'mita o'quvchilar va kattalardan iborat | Jamoa yiliga kamida 4 marta yig'ilish uyuştiradi | Har bir yig'ilishda bayonlar tuziladi | Qarorlar va harakatlar maktab jamoatchiliga yetkaziladi

Eko-qo'mita o'quvchilar, xodimlar va jamoatchilik a'zolaridan iborat | Jamoa yiliga kamida 6 marta yig'ilish o'tkazadi | O'quvchilar qaror qabul qilish jarayonida ajralmas hisoblanadi va bayonlarni saqlash uchun javobgardir | O'quvchilar jamoaviy ma'lumotni maktab ja-moatchiliga yetkazish uchun mas'uldir

Eko-qo'mitaning 50% o'quvchilardan iborat bo'lib, ularga o'qituv-chilar, xodimlar va jamoatchilik a'zolari kiradi | Jamoa yiliga kamida 8 marta yig'ilish o'tkazadi | O'quvchilar eko-harakatlar jamoasining yig'ilishlarini o'tkazish va jamoaviy qaror qabul qilish jarayonida katta mas'uliyatni o'z zimmalariga oladilar | O'quvchilar har bir yig'ilish bayonini saqlash va ma'lumotni butun maktabga yetkazish uchun javobgarlikni o'zaro bo'lisdilar | Vakil o'quvchilar qolgan o'quvchilarni tadbirdarga faol jalb qilishadi va maktab o'quvchilari-dan takliflar yig'ishadi

Qanday qilib yordam berishingiz mumkin?

Guruhingizni tashkil qilishda ko'mak berishi uchun maktab eko-qo'mitasining rejalar jadvalidan foydalaning. Siz o'quvchi-larga jamoada ishlash va hamkorlik qilish ko'nikmalarini rivojlan-tirishga yordam berish uchun yig'ilishlarga tashrif buyurishin-giz mumkin. Ilhom bering. Ammo esda tutingki, eko-maktablar o'quvchilar tomonidan olib boriladigan jarayondir, iltimos, o'zin-gizning loyiha g'oyalaringiz va faoliyatlariningizni ularga yukla-maslikka harakat qiling, ularga kerakli loyihani topishda yordam bering.

Qaydlar uchun

2-qadam: Barqarorlikning ekologik auditı

Atrof-muhitni o'rganish o'zi nima?

Atrof-muhitni o'rganish – bu ekologik maktablarning o'nta mavzusini va boshqa bir qator yo'naliishlarni o'z ichiga olgan sizning matabingizning auditidir. Sizning atrof-muhit bo'yicha bergan bahoingiz matabingizning hozirgi atrof-muhit ko'satkichlarini aniq aks ettirishga qaratilgan. U sizga nimani yaxshi bajarayot-ganiningizni va nima ustida yaxshiroq ishlashingiz kerakligini ko'ssatib beradi.

Atrof-muhitni o'rganishdan maqsad:

Maktab jamoatchiligiga tegishli bo'lgan ekologik muammolarni hal qilish uchun imkoniyat yaratish

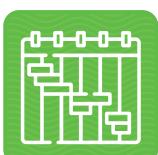
Maktab jamoatchiligiga tegishli bo'lgan ekologik muammolarni hal qilish uchun imkoniyat yaratish

Maktab atrof-muhiti-ning holati va matabning atrof-muhitga ko'ssatayot-gan ta'siri haqida maktab ja-moatchiliginini xabardor qilish

Maktab jamoatchiligiga atrof-muhitni boshqarish bo'yicha nazarda tutilgan ishlarni birinchi o'ringa qo'yishida ko'mak berish

Atrof-muhitni muhofaza qiliш bo'yicha tadbirlar rejasini tuzishda ko'maklashish

Maktabning tadbirlar rejasini surilishini va bajarilishini nazorat qilish uchun zarur bo'lgan vositalarni taqdim etish

Eslatma: Qo'mitaning birinchi vazifasi maktab atrof-muhitini o'rganish va ekologik ekspertiza-ga asoslanib, tadbirlar rejasini tuzish va ustuvor yo'naliishlarni amalga oshirish bo'lishi kerak.

Atrof-muhitni o‘rganish bo‘yicha tekshiruv ro‘yxati

Atrof-muhitni muhofaza qilishning asosiy yo‘nalishlarini qamrab olgan atrof-muhitni baholash bo‘yicha tekshiruv ro‘yxati keyingi sahifalarda keltirilgan. Maktab uni qanday bo‘lsa, shunday qabul qilishi yoki maktab ehtiyojlariga qarab moslashtirishi mumkin. Agar kerak deb topsangiz, maktab oldida turgan yangi muammolarni ham qo’shsangiz bo’ladi.

Atrof-muhitni o‘rganishni boshlash uchun 4 ta oddiy qadam:

1-qadam

Savol bering!

“Maktabingizdagi atrof-muhitning qaysi jihatlari sizga ma’qul va qaysilari sizga yoqmayapti?”

2-qadam

Ko‘proq yordam oling!

Maktab jamoatchiligidan ko‘proq ma’lumot to’plash va ko‘rib chiqish jarayonida yordam olish uchun kattalardan (ota-onalardan yoki o‘qituvchilardan) yordam so’rang.

3-qadam

To’plang va bo‘lishing!

Yig‘ilgan ma’lumotlardan hisobot tuzilib, maktab jamoatchiligiga tarqatiladi.

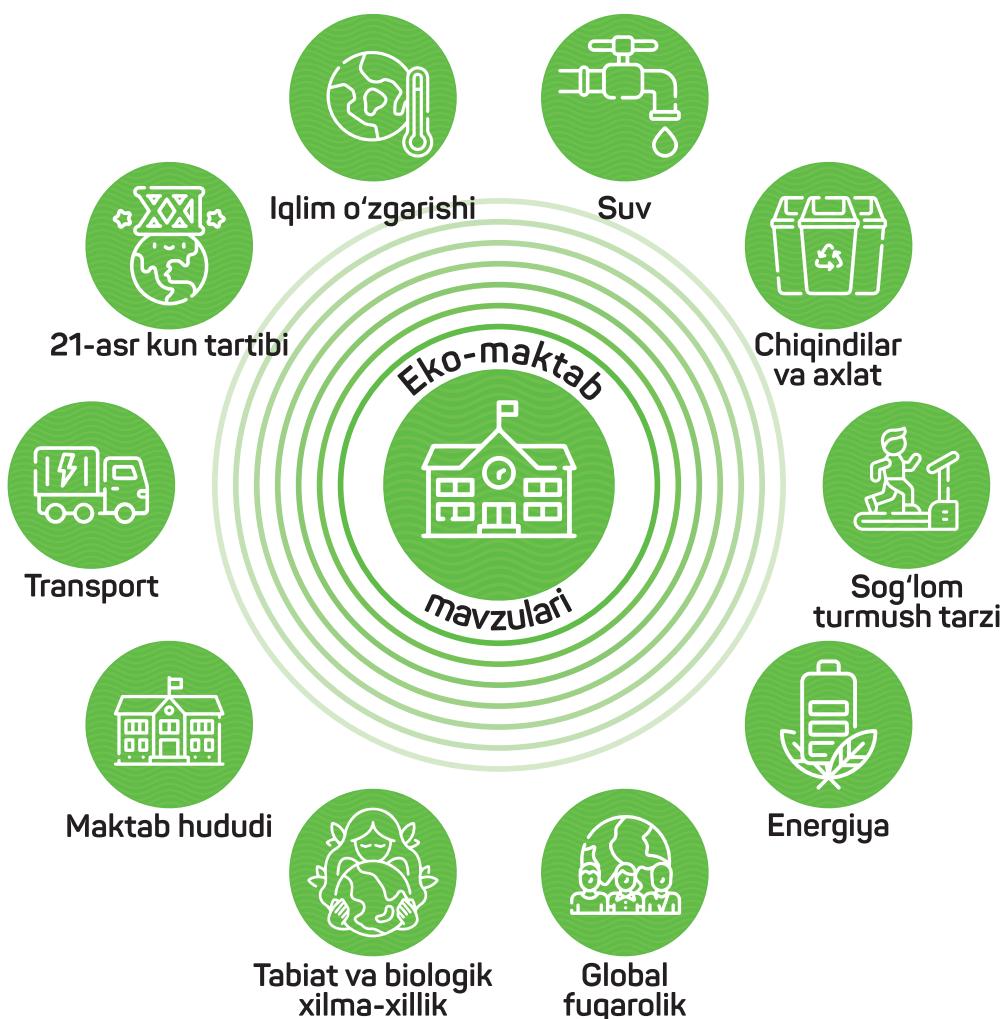
4-qadam

Harakat qiling!

Qo‘mita hisobotni bat afsil muhokama qilish, ustuvor vazifalarni aniqlash va dasturning keyingi bosqichi – dasturlar rejasini tuzish uchun yig‘iladi.

Xabarnomaga kiritilgan atrof-muhit tahlili eko-maktab mavzularini aks ettiruvchi bo'limlarga bo'lingan

Eslatma: Sizning maktabingiz ekologik muammolarga mos keladigan boshqa sohalarni tanlashi va tegishli ravishda tekshiruv ro'yxatini qayta ko'rib chiqishi mumkin. Shuning uchun atrof-muhit tahlilining har bir qismida bir nechta bo'sh satrlar mavjud va oxirgi katak bo'sh qoldirilgan.

2-qadam: Barqarorlikning ekologik auditı

Mukofotlash mezonlari

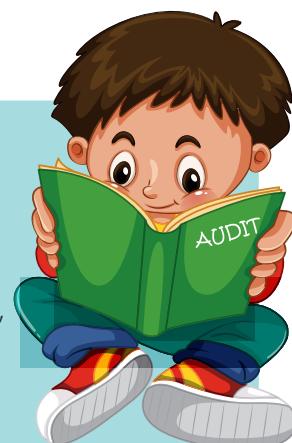
Rasmiy yoki norasmiy audit o'tkazildi | Maktablar o'z mezonlarini ishlab chiqishi yoki eko-maktablar tekshiruv ro'yxatidan foydalanishlari mumkin.

Eko-maktablar auditi yordamida ikkita rasmiy tekshiruv o'tkazildi | Audit natijalari hujjatlashtirilgan | Audit tekshiruvini o'tkazishda o'quvchilar faol rol o'ynaydilar | Natijalar butun matabga yetkazildi

Eko-maktablar auditi yordamida kamida uchta rasmiy va keng qamrovli audit o'tkazildi | Audit natijalari hujjatlashtirilgan | O'quvchilar audit tekshiruvlarini o'tkazishda faol ishtirok etishdi va ja-moatchilik resurslari orqali mutaxassislarni jalg qilishdi | Natijalar butun matab bilan bir qatorda keng jamoatchilikka ham yetkazildi | Umumiy natijalarni baholash uchun har yili ekologik audit o'tkazib boriladi.

Siz qanday yordam berishingiz mumkin?

Agar siz yoki boshqa yoshi kattalar eko-maktablar yo'nalişlaridan biri haqida bat afsil ma'lumotga ega bo'lsangiz, siz eko-qo'mitaga o'zingizning mutaxassisligingiz bo'yicha chuqur tahlil o'tkazishda yordam berishingiz mumkin. Esingizda bo'lsin, eko-qo'mita ekologik auditni o'tkazadi va yakunlaydi, ammo sizning tajribangiz qo'shimcha tushuncha va dalillarni taklif qilishi mumkin.

Qaydlar uchun

3-qadam: Harakatlar rejasi ishlab chiqish

Atrof-muhit tahlilini tugatgandan so'ng, siz o'z harakatlar rejangizni ishlab chiqishni boshlashingiz mumkin!

Harakatlar rejasi qanday ko'rinishga ega?

Harakatlar rejasi atrof-muhitni o'rganishdan so'ng belgilangan maqsadlarga erishishga qaratilgan bir qator davriy jadvallardan iborat. Harakatlar rejasida siz mudatlarni belgilashingiz, harakatlar uchun mas'ul shaxslarni tayinlashningiz va (agar ilozi bo'lsa) amaldagi o'quv rejasi bilan bog'lashingiz kerak. Harakatlar rejasining namuna-si quyida keltirilgan:

Asosiy maqsad: 2024-yil sentabr oyiga qadar maktab hududida chiqindi bo'lmaydi va kamida 50% sinflarda chiqindi qutilari qo'yiladi va ularidan doimiy ravishda foydalaniladi.

Harakat	Maqsad	Mas'ul shaxs	Vaqt	O'quv rejasiga bog'liqligi
Chiqindiga qarshi plakatlar tanlovi	Butun maktab bo'ylab chiqindiga qarshi kurash to'g'risida xabardorlikni oshirish	Kichik sinf o'quvchilari	1 oy	
Ertalabki yig'ilish paytida maktabga "Chiqindiga qarshi" aksiyasini taqdim etish	Xabardorlikni oshirish	Katta sinf o'quvchilari	1 oy	
"Chiqindiga qarshi" aksiyasi haqida ota-onalarga axborot byulleteni	Keng jamoatchilikni xabardor qilish va jalb qilish	Katta sinf o'quvchilari	1 oy	
Maktabdagi chiqindini nazoratga olish	Harakatlarni nazorat qilish	Qo'mita	Har doim	
Eko-maktablarning e'lonlar taxtasida chiqindi grafiklarini ko'rsatish va yangilab turish	Xabardorlik	Qo'mita	Har doim	
Maqsadlarni qayta ko'rib chiqish	Dasturni baholash	Qo'mita	3 oy	
Tadbirlarni takrorlash – harakatlar sonini oshirish		Kichik sinf o'quvchilari va katta sinf o'quvchilari	4 oy	
Maqsadlarni qayta ko'rib chiqish	Dasturni baholash		6 oy	
Muvaffaqiyatni nishonlash	Eko-maktablarda keyinchalik ham ishtirokni rag'batlanish	Butun maktab	6 oy	

Harakatlar rejasini qanday shakllantirish kerak?

Atrof-muhit tahlilidan to'plangan ma'lumotlardan foydalaning.

Maktab hal qilishi kerak bo'lgan ekologik muammolarni ajratib ko'rsating

Harakatlar rejasini yaxshiroq ishlab chiqish uchun atrof-muhit tahlilida mavzularni ustuvorlikka muvofiq belgilaganingizga ishonch hosil qiling. Bu eko-qo'mitaga dolzarblik darajasiga ko'ra ekologik muammolarni samarali boshqarish imkonini beradi.

Yodda tuting!

Harakatlar rejasini tuzishda siz o'zingizning rivojlanishingizni kuza-tishingiz va o'lchashingiz kerak.

Nimalar qilish kerakligini aniqlash-dan tashqari, nima uchun bu aniq choralarни ko'rayotganingizni va maqsadlarga qanday erishayot-ganiningizni bilishingiz foydalidir.

Harakatlar rejası uchun foydali maslahatlar:

- aniq va erishiladigan maqsadlarni belgilang;
- qisqa, o'rta va uzoq muddatli maqsadlarni bir-biridan farqlay oling;
- maqsadlarni ustuvorlikka asosan belgilab chiqing.

Harakatlar rejasini tuzish

Tavsiya: "Amalga oshirish zarur", "Amalga oshiriladigan chora-tadbirlar" va "Bunga bog'liq xarajatlar" deb nomlangan bo'limlar ("Atrof-muhit tahlili" ro'yxatiga qarang) harakatlar rejasini tuzishda e'tiborga olinadigan narsalar uchun yaxshi ko'rsatkichlar bo'lib xizmat qilishi mumkin.

3-qadam: Harakatlar rejasini ishlab chiqish

Mukofotlash mezonlari

Atrof-muhit audit natijalari bo'yicha eko-maktablardan biri tanlangan yondashuvni o'zingiz uchun belgilab oling | Harakatlar rejasini butun maktab jamoatchiligi bilan bo'lising | Maktab miyqosida atrof-muhit muammolarini kamaytirish bo'yicha chora-tadbirlar tanlangan yo'lga asosan belgilanadi

Belgilangan aniq maqsadlarni, shuningdek, bajarish muddatini belgilang | Atrof-muhitni boshqarishning bir nechta jihatlarini qamrab oladigan bir qator tadbirlarni rejalaشتiring | Natijalar butun maktab bilan bir qatorda keng jamoatchilikka yetkaziladi

Rasmiy keng qamrovli atrof-muhit auditining natijalari bo'yicha bat afsil harakatlar rejasini tuzing | Belgilangan aniq maqsadlarni, shuningdek, bajarish muddatini belgilang | Atrof-muhit audit natijalari bo'yicha bat afsil harakatlar rejasini tuzing | Harakatlar rejasini maqsadlardagi ustuvorlikka ahamiyat beradi | Harakatlar rejasida har bir harakat uchun mablag' tejash to'g'risida ma'lumot bor

Siz qanday yordam berishingiz mumkin?

Katta maqsadni kichikroq, boshqariladigan maqsadlarga ajratish bo'yicha maslahat bering. Ilgari ishlagan harakatlar rejalarining namunalari bilan bo'lising. O'quvchilarni ularning loyihalari mahalliy, milliy va global darajada ta'sir qilishi mumkin bo'lgan narsalar haqida muntazam ravishda mulohaza qilishlariga chaqiring.

Qaydlar uchun

4-qadam: Monitoring va baholash

O'z natijalaringizni nima uchun kuzatishingiz va baholashingiz kerak?

O'z harakatlaringizni sinchkovlik bilan kuzatib borishingiz va o'lchashning giz harakatlar rejasida ko'rsatilgan maqsadlarning to'g'ri hal qilinishi va ularga erishilishini ta'minlashga yordam beradi.

Monitoring, tadbirlarning samaradorligi to'g'risida fikr-mulohaza bildirishdan tashqari, eko-maktablar qo'mitasiga qabul qilingan strategiyani tanqidiy baholashga va ishning mumkin bo'lgan muqobil usullarini aniqlashga imkon beradi.

Natijalaringizni qanday qilib monitoring qilishingiz mumkin?

O'quvchilarni monitoring jarayoniga jalb qiling

Bu o'quvchilarga butun loyiha bo'yicha mas'uliyat va egalik tuyg'usini rivojlantirishga yordam beradi.

Yondashuvni nazorat qiling

Yondashuvni nazorat qilish to'planishi kerak bo'lgan ma'lumot turiga ham bog'liq, misol uchun:

Fotosuratlarda loyihaning (masalan, o'yin maydonchalari ning ishga tushishi) qanday rivojlanib borayotganligi to'g'risida aniq ma'lumot bo'lishi mumkin.

Anketalar va oddiy intervylular odamlarning taassurotlari va munosabati haqida ma'lumot to'plashning eng yaxshi usuli hisoblanadi.

O‘z rivojlanishingizni qanday baholash mumkin?

Bu juda muhim!

Barcha kerakli ma'lumotlarni to'plaganingizdan so'ng, eko-maktablar qo'mitasi harakatlar rejasining maqsadlarini ko'rib chiqishi va baholashi va qaror qabul qilishi kerak:

REJA MUVAFFAQIYATLIMI?

Harakatlarning muvaffaqiyatliligini asosiy maqsadingiz bilan solishtiring, kuzatib boring va baholang;

YONDASHUV MUVAFFAQIYATLIMI? BUNGA MAKTABDAGI BARCHA O'ZGARISHLAR BILAN ERISHISH MUMKINMI?

Ishning yangi usullarini sinab ko'rishda davom eting va taslim bo'lman! Agar siz qo'lingizdan kelganicha harakat qilgan, bir nechta variantni sinab ko'rgan bo'sangiz va ular hali ham natija bermayotgan bo'lsa, maqsadingizni haqiqatan ham amalga oshirilishini ta'minlash uchun qayta ko'rib chiqing!

HARAKATLARNING YANGI YO'NALISHI?

Yangi paydo bo'layotgan ehtiyojlarni qondirish uchun qanday yangi choralar ko'rish kerak.

YODDA TUTING!

Eko-maktablar butun matabning loyihasidir, shuning uchun monitoring va baholash natijalari butun matab jamoatchiliga yetkazilishi juda muhimdir.

Aynan shu joyda eko-maktabga oid e'lonlar taxtasi juda foydali! Matab muhitining holatini aks ettiruvchi jadvallarni namoyish qilish harakatlar rejasining natijalarini yetkazishning samarali usuli bo'lishi mumkin.

Matab jamoatchiligi o'zlarining sa'y-harakatlari ta'siri haqidagi ijobjiy va doimiy fikr-mulohazalarni olsalar, katta motivatsiyaga ega bo'lishlari mumkin. Maktabingiz sizning maqsadlaringizdan biriga erishganidan so'ng, buni nishonlang!

4-qadam: Monitoring va baholash

Mukofotlash mezonlari

Eko-qo'mita jamoasi Eko-harakatlar rejasini belgilaydi va bajarilishini nazorat qiladi | Muvaffaqiyatlar va qiyinchiliklar rasmiy bayonda qayd etilgan va "Yashil bayroq" mukofotiga ariza topshirishda foydalanish uchun arxivlangan

Eko-qo'mita jamoasi ekologik harakatlar rejasini dastlabki muddatlar va maqsadlarga nisbatan belgilaydi va kuzatib boradi | Maktab ikkita eko-maktab yo'llariga yo'naltirilgan bitta yirik loyihada sezilarli yutuqlarni namoyish etmoqda | Yutuqlar va muammolar butun maktab bilan ularshildi

Eko-qo'mita jamoasi ekologik harakatlar rejasini dastlabki muddatlar va maqsadlarga nisbatan belgilaydi va kuzatib boradi | O'quvchilar nazorat qilish va baholash bilan shug'ullanadilar | Ma'lumotlar ba'zi o'quv dasturlarida ishlatalidi | Maktab eko-maktablarning kamida uchta yondashuvini qamrab oladigan bir qator yirik loyihalar da sezilarli yutuqlarni namoyish etmoqda | Yutuqlar va muammolar butun maktabga va keng jamoatchilikka yetkaziladi

Siz qanday yordam berishingiz mumkin?

O'quvchilarga anketalar, so'rovnomalar va ma'lumotlarni tahlil qilish usullarini ishlab chiqishda yordam bering. Oldin va keyin olingan rasmlarni to'plash uchun kameradan qanday foydalanish haqida tushuncha bering. Auditdan keyingi tekshiruvlardan qanday foydalanish mumkinligini va kommunal xizmatlar uchun to'lovlarni qanday samarali tahlil qilishni tushuntirib bering. O'quvchilarga nimani o'lchash muhimligi haqida o'yashga turtki bering.

Qaydlar uchun

5-qadam: O'quv dasturiga bog'lash

Eko-maktab faoliyatini o'quv rejasi bilan bog'lash dasturning obro'sini oshirish bilan bir qatorda, eko-maktablarning haqiqatan ham maktab jamoatchiligi bilan birlashishini ta'minlaydi. Umumiy strategiya ekologik ta'lif tushunchalarini allaqachon mavjud bo'lgan mavzularga singdirishni taklif qiladi va yangilarini yaratmaydi.

Muayyan mavzudagi ekologik ta'lif jihatlarining birlashtirilishi tegishli mavzuni boyitadi va shu bilan uni yanada dolzarb va qiziqarli qiladi. Ushbu integratsiya juda qiyin ish bo'lishi shart emas. Bog'liqlik darajasi o'quv dasturi qanday tuzilganligi va o'qituvchilarning ushbu tashabbus bilan shug'ullanish istagiga bog'liq. O'qituvchilar atrof-muhit ta'limi tamoyillarini tasodifiy o'qitish yoki hatto o'quv dasturining muayyan jihatlarini qamrab olishga qaratilgan rejali o'qitish orqali joriy etishlari mumkin.

Milliy ta'lif rejasi

Boshlang'ich va o'rta maktablar uchun ta'lif tizimida va jarayonlarida ekologik ta'lifning kirib borishini osonlashtiradigan bir nechta choralar ni taklif qiladigan yo'riqnomalarga rioya qilish kerak (quyida ko'rsatilganidek):

Eko-maktablar dasturining metodologiyasi va asosiy qadriyatlari ta'lif dasturiga mos keladi, va aynan ushbu dastur o'quvchilarning orzularini, fikrlash qobiliyatlarini, yetakchilik mahoratini, shuningdek, axloqi va ma'naviyatini o'z ichiga oladi.

Ta'lif dasturini takomillashtirish Ta'lif vazirligi, maktablarga ehtiyojlar asosida yechim topish imkonini beruvchi qadriyatlarga asoslangan rivojlanish hamda

- ota-onalar
- jamoatchilik
- xususiy sektor (nodavlat notijorat tashkilotlari, xususiy kompaniyalar va boshqalar) bilan sheriklik munosabatlarini rivojlantirishni o'z ichiga oladi.

Ilm-fan

- Kuzatuvlar o'tkazish va atrof-muhit muammosi to'g'risida ma'lumotlar yig'ish
- Turli xil yashash joylari va ularda yashovchi o'simliklar va hayvonlarning moslashuvlarini o'rganish
- Turli xil materiallarni va ularidan qanday foydalanilishni o'rganish
- Energiyadan foydalanish, yo'qotish va tejashni ko'rib chiqish

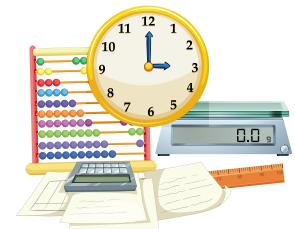
Axborot va kommunikatsiya texnologiyalari

- Tadqiqot natijalarini tashkil qilish va taqdim etish uchun elektron jadval dasturidan foydalanish
- Hisobotlarni nashr qilish uchun nashriyot dasturidan foydalanish
- Ma'lum loyihalar to'g'risida taqdimotlar tayyorlash uchun taqdimot dasturidan foydalanish

Matematika

- So'rvonomalarni loyihalashtirish va o'tkazish
- Natijalarni birlashtirish va ularni grafik ko'rinishida taqdim etish
- Matematik hisob-kitoblarni amalga oshirish
- Aktivlarni boshqarish

Jismoniy holat va sog'liq / Fuqarolik holati

- Sog'lom oziq-ovqat va sog'lom turmush tarzini tanlash
- Fikr almashishni takomillashtirish uchun muloqot qobiliyatlarini rivojlantirish
- Bolalarga guruhlarda ishlashga yordam beradigan shaxslararo ko'nikmalarni rivojlantirish

Texnologik ta'lim

- Har xil turdag'i chiqindilarning turli xil xususiyatlariga asoslangan holda chiqindilarni ajratish punktini loyihalashtirish va qurish
- Chiqindilar kompaktorini (ixchamlashtiruvchi uskuna) loyihalashtirish va tayyorlash

San'at va dizayn

- Aksiyalarni qo'llab-quvvatlash uchun plakatlar va varaqalar tayyorlash
- Maktabni bezatish uchun devoriy rasmlar va haykallar ishlab chiqarish
- Mayjud bo'lgan narsalardan, masalan, qayta ishslashaga yaroqli narsalardan yoki tabiatda topilgan narsalardan ijodkorlikni rivojlantirish uchun foydalanish
- Maktabning Eko-maktabga aylanishidagi yutuqlari nishonlanadigan badiiy festivallar va ko'rgazmalar tashkil etish

Tillar

- Atrof-muhitga oid muayyan muammolarning turli jihatlarini muhokama qilish
- Ma'ruzalar tayyorlash va majlislar davomida bayonnomalarni yuritish
- Siyosatchilarga, davlat ta'lim idoralariga, maslahatchilarga, jamoat arboblariga, OAV muharrirlariga, ishbilarmonlarga, sa-noatchilarga va boshqalarga xat yozish

Din

- Atrof-muhitni butun insoniyat bahramand bo'lish uchun Xudoning in'omi deb bilishni o'rganish
- Bolalar qanday qilib kreativ yetakchilar bo'lishi mumkinligiga yangi nazar
- Shaxsning harakati boshqalarga qanday qilib salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkinligini tushunish

Ijtimoiy fanlar

- Maktab va joy xaritalarini o'qish va muhim saytlarni ajratib ko'rsatish uchun kalitlardan foydalanish
- Insonning atrof-muhit bilan o'zaro munosabatini tushunish
- Yillar davomida ba'zi joylar va turmush tarzi qanday o'zgaganligini bilish uchun fotosuratlar, hujjatlar, audio yozuvlar va boshqa ma'lumot manbalaridan foydalanish

Mavzuni tanlashda ularni yanada qiziqarli qilish haqida ko'proq g'oyalar uchun eko-maktablar veb-saytiga tashrif buyuring va mukofotlangan eko-maktablar ning sinab ko'rilgan usullari bilan tanishing!

5-qadam: O'quv dasturiga bog'lash

Mukofotlash mezonlari

O'quvchilar ko'plab sinflar va fanlar miqyosida ekologik muammlarni sinfda, maktab hududida yoki mahalliy jamoatchilikda integratsiyalash imkoniyatiga egalar

O'quvchilar ko'plab fanlar miqyosida ekologik muammolarni sinfda, maktab hududida yoki mahalliy jamoatchilikda integratsiyalash imkoniyatiga egalar | O'quvchilarning tajribalari o'quv dasturiga kiritilgan va so'rovnomalarga asoslangan

O'quvchilar hamma sinflar va fanlar miqyosida ekologik muammlarni sinfda, maktab hududida yoki mahalliy jamoatchilikda integratsiyalash imkoniyatiga egalar | O'quvchilar tajribalari o'quv dasturiga kiritilgan va so'rovnomalarga asoslangan | Maktab xodimlariga malaka oshirish va ilg'or tajribalar, ekologik ta'lif bo'yicha bilim va ko'nikmalar bo'yicha treninglar o'tiladi

Siz qanday yordam berishingiz mumkin?

Hamkasblarga o'zlarining barqarorlik ta'limga qanday hissa qo'shayotganliklarini va atrof-muhitga oid mavzularni o'zlarining pedagogikalaridan ajratish o'rniliga, ularni kiritishning oddiy usullarini ko'rishga yordam bering. Maktabgacha yoshdagi o'quvchining 12 yoshgacha bo'lgan tajribasi butun bolani, ongni, tanani va ruhini tarbiyalashga qaratilganligini va qat'iyatlilik yoshlarning ko'nikmalari, qadriyatları va bilimlarini rivojlantirishning bir usuli ekanligini ta'kidlang.

Qaydlar uchun

6-qadam: Xabardor qilish va jalb etish

Eko-maktablar yettita qadam metodologiyasining maktablar, bolalar uylari va umuman maktab faoliyati to'g'risida ma'lumot tarqatish borasida muhim tarkibiy qismlari dan biridir. Maqsad eko-maktablar to'g'risida imkon qadar ko'proq odamlarni xabardor qilish va ularni jarayonga faol jalb qilish, shu sababli 21-asr mahalliy kun tartibi tamoyillarini ilgari surishdan iborat.

Kengroq jamoatchilikni jalb qilish nafaqat matabning tashabbuslarini reklama qiladi, balki bir qator afzalliklarga ham ega.

Ota-onalar, mahalliy korxonalar va mahalliy kengashlar maslahat, ma'lumot, amaliy yordam va hattoki moliya manbai bo'lishi mumkin, bularning barchasi dasturning muvaffaqiyati uchun juda muhimdir.

Eko-maktablar faoliyatini qanday targ'ib qilishimiz kerak?

So'raganingizdan xursandman!

Sizning Eko-qo'mitangiz eko-maktab faoliyatingizni targ'ib qilish bo'yicha amalga oshirishi mumkin bo'lgan ba'zi bir chora-tadbirlari!

Maktab yig'ilishlari

Maktab yig'ilishi – bu barcha o'quvchilar va o'qituvchilarga murojaat qilishning eng yaxshi usullaridan biri – bu tadbirlarni e'lon qilish, saylovga ko'maklashish va taqdimotlar bo'lsin!

To'plangan ma'lumotlarni nashr eting

Eko-maktablarni e'lon taxtasida atrof-muhit tahlili paytida butun maktabning belgilangan maqsadlariga erishish yo'lida erishilayotgan yutuqlar to'g'risida muntazam ravishda xabardor qilib turish uchun.

Maktab bo'ylab tadqiqot o'tkazing

Maktab holati, maktab jamoatchiligining xabardorligi va munosabati, shuningdek, amalga oshirilayotgan ishlarning yaxshilanishi to'g'risida ma'lumot to'plash.

Eko-maktablarning har yili nishonlanadigan tadbirini tashkil qiling

Shu yo'l bilan butun maktab yil davomida erishilgan muvaffaqiyatlarni nishonlashi mumkin.

Muntazam ravishda yig'ilishlardan foydalaning

Erishilgan yutuqlar bilan bo'lismish uchun. Eko-maktablarning faoliyatini boshlash va erishilgan yutuqlarni bo'lismish uchun muntazam ravishda yig'ilishlardan foydalaning. O'zingizning yutuqlaringizni auditoriyangizga yetkazish uchun musiqa yoki taqdimot dasturidan foydalanib, siz ijodiy yondashishingiz mumkin.

Eko-maktablar faoliyatini boshlash

Maktab veb-saytida eko-maktablar faoliyati to'g'risida ma'lumot joylashtiring (agar veb-sayt bo'lmasa, ijtimoiy tarmoqlarda kamida bitta sahifa bo'lishi kerak).

Maktab bo'ylab tanlov o'tkazing

Maktab Eko-kodeksining tuzilishi va dizaynnini yaratish bo'yicha, shuningdek atrof-muhit va barqarorlik bilan bog'liq boshqa tadbirlar uchun.

Jamoatchilikni jalb qilish

Ajoyib!

Endi ko'proq odamlarni jalb qiling! Yaqin atrofdagi jamoatchilikdan boshlang! Ammo jamoatchilikni qanday jalb qilish kerak?

Tashabbuslarni qo'llab-quvvatlashlarini so'rab mahalliy korxonalarga xat yuboring

Jamoatchilikdagi odamlardan maktabda nutq so'zlash yoki muayyan vazifalarda yordam berishlarini so'rab taklif qiling

Eng dolzarb bo'lgan atrof-muhit muammolari to'g'risida ma'lumot to'plash uchun jamoatchilik o'ttasida so'rov o'tkazing

Eko-maktabning rivojlanishi to'g'risida ota-onalarni muntazam ravishda xabardor qilib turadigan axborot byulletenlarini bosib chiqaring. Axborot byulletenlarining nusxalari jamoatchilikning boshqa a'zolariga ham yuborilishi mumkin (masalan, mahalliy kengash, mahalliy korxonalar, tegishli davlat idoralari va nodavlat notijorat tashkilotlariga). Ushbu xabarnomalar elektron pochta, ijtimoiy tarmoqdagi xabarlar yoki telefon orqali xabar yuborish xizmatlari shaklida bo'lishi mumkin!

Eko-maktablar faoliyati, tadqiqot natijalari va yutuqlarini reklama qiluvchi matbuot anjumanlarini o'tkazing

Jamoatchilik orasida maktabning Eko-kodeksini tarqating

Jamoatchilikdan odamlarni taklif qiling
Eko-maktablar tadbirlarida qatnashish sizning eko-maktablar dasturingiz faoliyati to'g'risida jamoatchilikni keng xabardor qilishga xizmat qiladi!

6-qadam: Jamoatchilikni jalb qilish

Mukofotlash mezonlari

Maktab eko-maktablar xodimlari va o'quvchilari bilan hamda keng jamoatchilik bilan muloqot qilish uchun axborot byulleteni, e'lонlar taxtasi yoki veb-sayt kabi taniqli va o'ziga xos usullardan foydalanadi.

Maktab eko-maktablar xodimlari va o'quvchilari bilan hamda keng jamoatchilik bilan muloqot qilish uchun axborot byulleteni, e'lонlar taxtasi yoki veb-sayt kabi taniqli va o'ziga xos usullardan foydalanadi. | Butun maktab jamoatchilik ko'ngillilari bilan bir qatorda eko-maktablarning tadbirlarida qatnashishadi.

Maktab eko-maktablar xodimlari va o'quvchilari bilan hamda keng jamoatchilik bilan muloqot qilish uchun axborot byulleteni, e'lонlar taxtasi yoki veb-sayt kabi taniqli va o'ziga xos usullardan foydalanadi. | Butun maktab jamoatchilik ko'ngillilari bilan bir qatorda eko-maktablarning tadbirlarida qatnashishadi. | Maktab harakatlar kunini yoki boshqa tadbirlarni o'tkazadi, bu keng jamoatchilikni eko-maktablar loyihalarini o'rganishga va ularga yordam berishga jalb qiladi. | O'quvchilar eko-maktablar dasturi haqida mahalliy gazetalar va jurnallar uchun maqolalar yozadilar. | Maktab eko-maktablar veb-saytidan va boshqa aloqa vositalaridan foydalanib, o'z loyihalarini boshqa maktablar va dunyo jamoatchiligi bilan baham ko'rmoqda.

Siz qanday yordam berishingiz mumkin?

O'quvchilarga notiqlik mahoratini hamda professional ommaviy axborot vositalari bilan muloqot qilish qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam bering. "Taqnidiy do'st" rolini o'ynab, muzokara ssenariylarini mashq qildiring. Press-relizlarni yozish va ommaviy axborot vositalari bilan aloqa qilish bo'yicha maslahatlar bering. Hodisalar va tadbirlarni o'z kanallaringiz orqali, onlayn, bosma va shaxsan targ'ib qilish orqali yordam bering.

Qaydlar uchun

7-qadam: Ekologik kodeksni shakllantirish

Eko-kodeks bu – matabingizning atrof-muhit ko’satkichlarini yaxshilashga qaratilgan vazifa va majburiyat. Odatda u chiroqli va kreativ tarzda sizning matabin-gizdagi eng mashhur yoki gavjum joylarda namoyish etiladi!

Eko-kodeks, asosan, harakatlar rejasiga asoslangan maqsadlar ro’yxati bo’lib, matab ja-moatchiligi qabul qilishga rozi bo’lgan asosiy harakatlarni aks ettirishi kerak.

Eko-kodeksning to’g’ri tuzilishi va dizaynnini tanlashda o’quvchilarning faol roli muhim! Bu o’quvchilarning Eko-kodeks hujjatiga kiritilgan qadriyatlarni va majburiyatlarni tushunishini ta’minlaydi. Fuqarolik ta’limi darslari o’quvchilarga matabning atrof-muhitga oid qadriyatlarini saqlashdagi mas’uliyatini o’rganish uchun ideal sharoit yaratadi.

Eko-kodeksni taqdim etish uslubi matabning o’ziga bog’liq. Bayonot bir qator iboralardan (masalan: qisqartiramiz, qayta ishlaymiz, chiqindini tegishli joyga tashlaymiz, Yerni muhofaza qilamiz!), she’rlardan yoki hatto qo’shiqlardan ham iborat bo’lishi mumkin! Eko-kodeksni yanada jozibali qilish uchun, odatda, ko’zga tashlanadigan rasmalar qo’shiladi.

Eko-kodeks har yili yangilanib turishi kerak, chunki matab jamoatchiligi oldida hal qilinishi lozim bo’lgan yangi atrof-muhit muammolari paydo bo’ladi. Kelajakdagi muammolarni yengish uchun birgalikda harakat qiling!

**Siz barcha 7 ta qadamni bajardingizmi?
Endi mukofotga tayyormiz! Qaysi mukofotga loyiq ekanligingizni bilish uchun mukofot mezonlarini tekshiring!**

7-qadam: Ekologik kodeksni shakllantirish

Mukofotlash mezonlari

Eko-qo'mita a'zolari butun maktab bo'ylab ma'lumot to'playdilar hamda kelishilishi va qabul qilinishi lozim bo'lgan Eko-kodeksni ishlab chiqadilar.

Butun maktabga Eko-kodeksni takomillashtirish bo'yicha takliflar kiritish imkoniyati beriladi.

Eko-qo'mita a'zolari takliflarni qabul qiladi, Eko-kodeksni tuzatadi va tasdiqlashga beradi. | Eko-kodeks uni hamma ko'rishi uchun maktabga kiraverishda, ko'rinarli joyga ilib qo'yiladi. | Eko-kodeks uning dolzarbligini ta'minlash uchun har yili qayta ko'rib chiqiladi.

Siz qanday yordam berishingiz mumkin?

Eko-faollar jamoasi Eko-kodeksni ishlab chiqishga urinayotgan payt – ular o'z shahri, mamlakati, xalqi va butun Yer sayyorasiga ta'sir ko'rsatuvchi atrof-muhit va barqaror rivojlanish muammolari haqida kengroq fikr-mulohaza yuritishlari uchun yaxshi imkoniyatdir. O'quvchilarga tanqidiy va tizimli fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishlariga yordamlashing. Agar artistik qobiliyatingiz bo'lsa, bu o'quvchilarga o'z she'riy, lirik va badiiy ko'nikmalarini rivojlantirishlari uchun ajoyib imkoniyatdir. Bu, shuningdek, maktab jamoatchiligini Eko-kodeksni ishlab chiqish bo'yicha tanlovlarda ishtirok etishga jalb qilish uchun yaxshi imkoniyatdir.

Qaydlar uchun

Asosiy mavzular

Biologik xilma-xillik: Agar siz mактабингиз атрофида саyr qilish учун ко'чага чиқсангиз, табият ва инсон томонидан юратилган јонли ва јонсиз нарсаларни кузатасиз. Сиз топган јонсиз ва јонли нарсалар о'rtasidagi bog'liqlik qандай? О'zingizning kashfiyotлaringiz асосида hayotning xilma-xilligi учун қуlaysharoit юратиш учун нима qilishingiz mumkin?

Iqlim o'zgarishi: Bizning xatti-harakatларимиз ва мактабимиздаги ва uyimizдаги munosabatimiz karbonat angidrid chiqindilariga qандай hissa qo'shadi? Ushbu xatti-harakatlar va munosabatlarning bizning eko-tizimimiz salomatligiga ta'siri qандай?

Iste'mol va chiqindilar: Tabiat materialлarni qандай qayta ishlaydi? Bizning ekologik tizimimiz sog'lig'iga moddiy aylanish jarayonimiz qандай ta'sir qiladi? Tabiat materialлarni yaxshiroq qayta ishlashi учун qандай o'zgarishlar qilishimiz mumkin?

Energiya: Energiya manbai nima? Tabiat orqali energiya qандай harakatlanadi? Energiyadan foydalanish bo'yicha xatti-harakatларимиз ва munosabatimiz iqtisodiyotga va atrof-muhit salomatligiga qандай ta'sir qiladi?

Sog'lom turmush: Sog'lom harakatlar – bu nima? Jismoniy faoliyat o'qishga qандай ta'sir qiladi?

Sog'lom maktablar: Xavfli chiqindilar to'g'ri tashlanmaganida nima bo'la-di? Ichki havo sifati mактаб tashqarisidagi havo sifatidan nimesi bilan farq qiladi?

Maktab hovlisidagi joylar: Maktabingiz hududining qaysi jihatlari turli xil jonzotlar va o'simliklar tufayli qo'llab-quvvatlanadi? Maktabingiz hudудида o'quvchilar o'rganishlari учун qандай tabiiy hodisalar mavjud?

Barqaror oziq-ovqat: Bizning ovqatimiz qayerdan keladi? Oziq-ovqat yetishtirish, ekologik sog'liq va jismoniy sog'ligimiz о'rtasidagi bog'liqlik qандай?

Transport: Biz mактабга ва uygа borib kelish usullаримизни qандай ten-densiylар va yo'llar tafsiflaydi? Transportning eko-tizimimiz salomatligiga ta'sirini kamaytirish va mактаб jamoamiz sog'lig'ini yaxshilash учун ushbu uslublarni o'zgartirishning biron bir usuli bormi?

Suv: Suv havzamizga qандай omillar ta'sir qiladi? Suv sifati va miqdorini yaxshilash учун ham, uni tejash учун ham nima qilishimiz kerak?

Atrof-muhitni o'rganish (Barqarorlikning ekologik auditini o'tkazish) uchun so'rovnomalar

Axlat va chiqindilar

Tadqiqot			
Maktab ichida va atrofida chiqindi bormi?		Ha	Yo'q
Maktab binosi ichida nechta chiqindi qutisi bor?			
Chiqindi qutilari qulay joylarda joylashganmi? (ovqat xonasi, har bir qavatda, har bir sinfda va hk.)		Ha	Yo'q
Maktab hovlisida nechta chiqindi qutisi bor?			
Chiqindi qutilari qulay joylarda joylashganmi? (skameykalar, do'konlar va boshqalar yaqinida)		Ha	Yo'q
Oziq-ovqat chiqindilari uchun alohida chiqindi qutilari bormi?		Ha	Yo'q
Chiqindi qutilarining hajmi mos keladimi? Masalan, chiqindi sig'adimi yoki juda kichik / kattami?		Ha	Yo'q
Maktab hududidan chiqindi qanchalik tez-tez chiqariladi?			
Maktab hududidan chiqindini olib chiqish uchun pul to'lanadimi?		Ha	Yo'q
To'lov bo'shatilgan qutilar soniga bog'liqmi?		Ha	Yo'q
O'rтacha oyiga qancha chiqindi qutisi chiqariladi?			
Maktabda chiqindi qutilari yetarlimi?		Ha	Yo'q
Atrof-muhit va yovvoyi tabiatda chiqindi tashlanishidan kelib chiqadigan muammolarni hamma o'quvchilar biladimi?		Ha	Yo'q
Nima uchun chiqindilar miqdorini kamaytirishga harakat qilayotganingizni maktabdagilarning hammasi biladimi?		Ha	Yo'q

Oziq-ovqat qoldiqlari oddiy chiqindilardan ajratilganmi?		Ha	Yo'q
Chiqindilarni yig'ishning oxirgi kampaniyasi / tadbirida (hashar) yig'ilgan chiqindi qoplari soni			
Vaziyatni baholash		Xulosa va qilinadigan ishlar	
Misol:		Misol:	
<p>Maktablardagi chiqindi holatini o'rganib chiqib, quyidagilar aniqlandi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maktab ichida ham, tashqarisida ham chiqindi bor. 2. Maktab hududida chiqindi qutilari yo'q. 3. O'quvchilarning hammasi ham atrof-muhitni muhofaza qilishning ahamiyati va chiqindi tashlanishining oqibatlari haqida bilishmaydi. 		<p>Mavjud muammolarni hal qilish uchun harakatlar rejasini ishlab chiqish, shuningdek, mas'ul shaxslarni tayinlash zarur.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tozalik kunini tashkil qilib, maktab bo'ylab ma'lumot bloklarini ishga tushirish. 2. Chiqindi qutilarini sotib olish (yechimlar: maktab jämgarmasi, xayriya tadbirlarini o'tkazish). 3. Ma'lumotni ochiq darslar, treninglar, taqdimotlar, konferensiyalar va boshqalar orqali tarqatish. 	

Suv va sanitariya

Tadqiqot			
O'quvchilar har doim jo'mraklarni to'liq yopib qo'yadimi?		Ha	Yo'q
Maktabdagi barcha jo'mraklar ishlaydimi? (suv tashilishiga yo'l qo'yilmaydimi?)		Ha	Yo'q
Maktab hududida suv oqib ketishi kuzatiladimi?		Ha	Yo'q
Sizda o'simliklarni sug'orish uchun yomg'ir suvini yig'adigan bochka bormi?		Ha	Yo'q
Sinflarda kulerlar bormi?		Ha	Yo'q
Qancha suv ishlatilganini / tejalganligini kimdir tekshiradimi?		Ha	Yo'q
Rakovinalar yaqinida yuvish vositalari bormi?		Ha	Yo'q
Boshqa mamlakatlardagi suv muammolari haqida bilasizmi?		Ha	Yo'q

Hamma suvni asrab-avaylash sayyoramizga g'amxo'rlik qilishda yordam bera olishini tushunadimi? (ichimlik suvini xavfsiz qilishda ishlatiladigan energiya haqida o'ylab ko'ring)		Ha	Yo'q
Suv hisoblagichlari o'rnatilganmi?		Ha	Yo'q
Oylik suv iste'moli darajasi?			
O'tgan yili ishlatilgan suv miqdori?			
Vaziyatni baholash		Xulosa va qilinadigan ishlar	

Elektr energiyasi

Tadqiqot			
Derazalarda pardalar yoki jalyuzilar bormi?		Ha	Yo'q
Agar shunday bo'lsa, ular bulutli kunlarda yopiladimi?		Ha	Yo'q
Maktabda issiq suv boyleri bormi, u ishlatilmaganda o'chadimi?		Ha	Yo'q
Bo'sh xonalarda chiroq doim o'chiq turadimi?		Ha	Yo'q
Chiroq faqat kerakli joyda yonadimi?		Ha	Yo'q
Kompyuterlar va monitorlar ishlatilmaganda o'chiriladimi?		Ha	Yo'q

Televizor, printer, proyektorlar elektr manbaidan ishlatilmagan paytida o'chirib qo'yiladimi?		Ha	Yo'q
Maktabda qancha energiya sarflanishini / tejashini kimdir muntazam tekshirib turadimi?		Ha	Yo'q
Sizning maktabingizda quyosh batareyalari bormi?		Ha	Yo'q
Maktabdagi barcha lampalar energiya tejamkor lampalarmi?		Ha	Yo'q
Maktab "Yer soati" yoki boshqa iqlim o'zgarishi kampaniyalarida qatnashadimi?		Ha	Yo'q
Bir oyda elektr energiyasini iste'mol qilish darajasi qanday?			
Qanday hisoblanadi (hisoblagichlar o'rnatilganmi?)		Ha	Yo'q

Sog'lom turmush tarzi

Bioxilma-xillik va tabiat

Tadqiqot			
Maktab hovlisida daraxtlar bormi?		Ha	Yo'q
Agar bo'lsa, mahalliy daraxtlar, o'simliklar xilma-xilligi mavjudmi?		Ha	Yo'q
Yangi ekilgan daraxtlar parvarish qilinadimi?		Ha	Yo'q
Biologik xilma-xillik qanday qilib ta'lif maqsadida ishlataladi?		Ha	Yo'q
Maktabda hovuz yoki botqoq er bormi?			
Sizning hovuzningizda qurbaqalar, triton va tipratikan uchun chiqish joyi bormi?		Ha	Yo'q
Maktabingizda daraxtlar ustida qushlar uchun ovqatlanish joylari bormi?		Ha	Yo'q
Maktabingizda o'quvchilar bo'sh vaqtlarini o'tkazib, muloqot qiliqlari mumkin bo'lgan soyali joylar bormi?		Ha	Yo'q
Maktabingizda o'tloq bormi?		Ha	Yo'q
Sizning o'tlog'ingizda gullar va o'tlar ko'pmi?		Ha	Yo'q
Sizning maktabingizda joylarni bir-biriga bog'laydigan uzun / teginilmagan o'simlikli maydonlar bormi?		Ha	Yo'q
Maktabingiz hududida bioxilma-xillikni tadqiq qilganmisiz?		Ha	Yo'q
So'nggi tadqiqot davomida topilgan o'simlik va hayvon turlarining soni			

Barqarorlikning ekologik auditining natijalari bo'yicha hisobot

O'tkazilgan sana va joyi

Qatnashganlar

1. O'quvchilar:

2. O'qituvchilar:

3. Məktəb məmuriyati:

4. Böşhqalar:

O'rganilgan mavzular

1. Axlat va chiqindilar

2. Suv va sanitariya

3. Elektr energiyasi

4. Sog'lom turmush tarzi (to'g'ri ovqatlanish)

5. Biologik xilma-xillik

Guruhlар bo'yicha mavzular taqsimlanishi

1. Axlat va chiqindilar
2. Suv va sanitariya
3. Elektr energiyasi
4. Sog'lom turmush tarzi (to'g'ri ovqatlanish)
5. Biologik xilma-xillik

Audit natijalari (mavzular bo'yicha aniqlangan muammolar)

1. Axlat va chiqindilar
2. Suv va sanitariya
3. Elektr energiyasi
4. Sog'lom turmush tarzi (to'g'ri ovqatlanish)
5. Biologik xilma-xillik

Eko-qo'mita yig'ilishining bayoni №__

Eko-qo'mitaning yig'ilishi – bu siz eko-maktablarda o'z faoliyattingizni rejorashtiradigan joy.

	Sizning qaydlaringiz
QACHON Uchrashuv sanasi va vaqtি	
QAYERDA Uchrashuv o'tka-zilgan joy	
ISHTIROKCHILAR Uchrashuv ishtirokchilarining ismlari	
QATNASHMA-GANLAR Uchrashuvga kelmaganlarning ismlari	
AVVALGI HARAKATLAR Bu uchrashuv-gacha amalga oshirilgan xar qanday harakatlar (masalan, oldin-gi uchrashuvlar natijasida)	
KUN TARTIBI Siz uchrashuvda muhibama qilishni istagan masalalar ro'yxati	

	IJROCHI	HARAKAT	QAYSI MUDDATGA
HARAKATLAR			
KEYINGI UCHRASHUV	Siz ketishdan oldin o'zingizning keyingi uchrashuvningizni qachon va qayerda o'tkazishni mo'ljallaganingizni kelishib oling		